

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 52. szám.

Budapest, december 27.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Karácsony.

Régen volt, közelednk kétezredik esztendeje felé, mikor megjelent ama bizonyos csillag a betlehemi istálló felett. Angyalok sokasága hintett fényt a néma éjben és zúgó karéneük ébresztette fel a mezőkön nyugvó pásztorokat.

— Dicsőség a magasságban Istennek s békesség a földön az embereknek és jó akarat!

Ebben a jelben kezdődött az emberiség szent eszméje: a szeretet és testvériség.

És ünnepet szentelt az emberiség a Szent Este és a Szent Eszme örömére. És nevezé azt karácsonynak. Karácsony! Mindnyájunk várva-várt és szeretett ünnepe!

Milyen édesen visszhangzik e szó a boldog emberek szívében. Öröm, vigasság, szeretet és béke költözik e napon minden hajlékba és a karácsonyfák tündöklő fénye és zengő zsolozsmák hangjai mellett, visszaszáll az emberi képzelet a betlehemi jászolhoz.

De hol vannak most vidám arczok? Hol a megelégedett, boldog emberek? És hol a béke?

A csillag: a hitnek, reménynek és szeretetnek csillaga még ma is ott ragyog az emberiség szívében. Királyokéban s bölcsekéban egyaránt. De fénylő világítását csak ritkán láthatni és nincs ki kövesse.

Az anyagi karének is felzendül a Megváltó áldott születése napján a templomokban és a karácsonyfák ragyogó világa körül. De elnyomja hangját és tulharsogja a bős csatazaj: puskák ropogása és ágyuk dörgése.

Sebesültek jajgatása, haldoklók hörgése hallatszik át a győzelmek feletti örömrivalgásokon. S bizony sok hajlékba szomorúság költözött. És sok hajlék lakói könnyes szemekkel gondolnak a harcmezőn elesett vagy még szenvedő kedveseikre.

Vajjon mit hoz rájuk a Szent Este? Vajjon megjelenik-e felettük a béke anyaga?

Mert a betlehemi éjszakán megszületett Szent Eszme nem vészett el. Ott él az elrejtve az emberiség szívében most is.

De vannak idők, mikor erőt vesz a gyarló emberi szíveken Kain gyilkos indulatja. Elnyomja benne az évezredek szent eszmét az engesztelhetetlen gyűlölet lángja és vérengző vaddá változtatja a szeretet és béke jegyében született embert.

Ilyen idöket élünk ma is. Ellenünk támadt a félvilág. Kivánja, követeli vérünket, vagyonunkat, kedveseinket, hazánkat: mindenünket.

Pedig egy Istent imádnak velünk. A betlehemi éjszaka csillaga megvilágította az ő szíveiket is. De a gyűlölet, a kapzsiság, az irigység sötét szelleme elnyomta szívükben a szeretet, az igazság és a testvériség emefénylő csillagának tündöklő világosságát és gyilkos fegyverekkel fenekednek reánk.

Egyedüli bizodaljunk ott összpontosul most a csatatereken harezoló seregeinkben.

Testvéreink, fiaink, rokonaink s velünk együtt érző hű szövetségesünk nemzetének hű fiai harezolnak azokban a seregekben és fegyvereiknek sulyos csapásai nyomán pusztulás kél ellenségeink sorában.

Ne agaszsa hát szívünket félelem és szomorúság a Megváltó születésének szent ünnepén. Inkább zengjen hálaadó ének eddigi győzelmeinkért és teljék be a mi szívünk reménységgel. Mert a Mindenható oltalmának védő bástyái alatt, igaz ügyért harczolva, csak győzelem lehet a jutalmunk.

Legyünk tehát teljes bizodalommal a jövő iránt.

Szűnjék meg a mi szívünk szomorúsága s ne essünk kétségbe a mostani véres karácsony felett.

A szent eszme: a szeretet, az igazság és a testvéri összetartás végre is győzelemhez juttat majd bennünket gonosz szándéku ellenségeink felett. S a most kiomló könny és vér nyomán egy új élet fog kivirágozni és akkor majd lesz nekünk az ártatlanság színében tündöklő s a betlehemi emlékeknek megfelelő fehér karácsonyunk is.

Az eltűntek.

Irta: Székely Vladimír dr. budapesti ker. kapitány.

Ma sokszor olyan különös és fájdalmas jelentősége van az «eltűnteknek». Északon, délen bömböl a háborús fergeteg... Hányan vannak, kik zord téli esteken csak a fohász, az ima képében varázsolhatják vissza a haza védelmére elindult kedveseiket?!

A hitves a férjét, a szülő gyermekét, a testvér a testvért... Könnyek csillognak a szemökben, valahányszor kiejti valamelyik a *nevét*. Vajjon viszontlátjuk-e?!

Aggódás, fájdalom, — de keserűség nélkül. Szent és igaz ügyért harcolnak hadbavonult kedveseink. Az anya letörli könnyeit és a mi neuraszteniásnak csufolt korunkban rég elmúlt korok bőszi énekének lelkes bangulata éled.

A divattal pepecselő, zsurozó asszonyok, a kik Párisról s toillettel álmodtak csak nem is oly rég, spártai nőkké lettek.

— Vagy ezzel vagy ezen!

E szavakkal adták a pajzsot a hőslékü görög nők csatába induló fiaiknak.

A mi asszonyaink könnyein át is ugyanaz a hév és lelkeség csillog, a mikor még egyszer, utólszor áldasukat adják szívük magzatjának, ki most a modern háboru irtó veszedelmébe megy erős karral és szívvel. Elment...

És odahaza lesik a hirt róla. Ő róla. Csak egy vékonyka rózsaszín papir — tábori levelező-lap — s bevonnul vele a tuláradó öröm.

— Él, jól van! — hangzik vidám kórusban.

— Már öt ütközetben vett részt.

Az apa mondja, büszkén, lelkesen. Mert van-e ma nagyobb dicsőség, szebb és fenségesebb, mint jó katonának, derék harczosnak lenni.

Van-e eszményibb szerelem, mint fegyverrel a kézben szeretni a hazát?!

De egyszerre csak elhallgat a hir. Hetek multak. Ő nem irt. Szorongás, félelem költözik be a tüzhely mellé és álmatlan szemek kérdik: mi van *vele*?

A kinzó bizonytalanság rosszabb a legrosszabb valónál.

A magyar emberben van lelki erő és ha a sors — a háboru kérlelhetetlen végzete — ugy hozza magával,

hogy a legkedvesebbünket kellett feláldozni a haza oltárára, melyen most annyian áldoznak, — ám legyen! Legyen áldott a neve és engesztelő, megnyugvó gyászunk kíséri majd emlékét. A hős emlékét, a ki a becsület mezején esett el.

Csak a bizonytalanság gyötör és emészt. És a bizonytalanság türelmetlen is. Még mielőtt az óriási, szinte lehetetlennek tetsző feladatokat végző hivatalos hradó-apparatus felelhetne az aggodalmaskodóknak és szüntelen szorongó érdeklődések kérdéseire, a türelmetlenség kiszáll a lapok hasábjaira és minduntalan lehet olvasni közleményeket, melyekben aggódók hirt, mindenáron hirt akarnak hallani a háboruban lévő hozzátartozó-jukról.

Ki tud róla? vetik fel a kérdés.

Eltűnt! — állapítják meg és nincs kedvesebb ember, mint az, a ki hirrel szolgál, még ha csak halvány reménysugárt is hoz.

A közönség a maga vélt vagy tényleg eltűntjei után valóságos hajszanyomozást indít meg. De naiv, idegeskedő ez, mely bol csak sötéten lát, hol könnyelmű biszékenységgel kapaszkodik a legelső szalmaszálba.

Szinte magától értetődik, hogy az a becsületes és sokszor talán tulhévteljes érdeklődés, melyet az aggódás és fájdalom érzése beborít és vakká tesz, könnyen találkozik a lelkiismeretlenséggel, a szi telenséggel is, mely érzéketlenül, de annál számítóbban a mások riadt bujából bajából igyekszik elősködni. Mert a szélhámoság jó pszibologus, tud alkalmazkodni és onnan kovácsol magának válogatás nélkül tökélet, a hová az alkalom utat enged.

Igy akadt Bécsben egy asszony, a ki mindenekelőtt szorgalmasan böngészte azokat a hirdetéseket, melyekben feleség, apa, testvér, rokon vagy barát kereste a csatatéren eltűnt férjet, fiut testvért vagy rokont. A hirdetések között akadt hőven olyan is, a ki az ellenséges országokban rekedt s most valószínűleg valamire internált hozzátartozójáról akart hirt kapni. A szélhámos nő fogta magát és felajánlotta segítségét. Nagy összeköttetéseinél fogva — irta ajánlkozó leveleiben — biztos

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyárcm. szállit.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállitó, a Rákóczi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétel és becserélés. — Árjegyzék minden hangszeröl külön küldetik.

az eredmény. Annival is inkább, mert már sok esetben derített világosságot. Hálás levelekkel igazolhatja ezt. Csak az a megjegyzése, hogy a levelezés költségeit kéri megtéríteni, és így egy pár koronát tessék beküldeni.

Ez is megtörtént, mert ki sajnálna ilyen esetben egy pár koronát. Ezzel azonban a szives ajánlkozó egészen el is némult. Csak egy-két esetben folytatta még a levelezést, de csak azért, mert közben kiderült, hogy neki okvetlen el kell utaznia az «internált» vagy «eltűnt» ügyében egy helyre, ahol módjában van teljes felvilágosítást beszerezni. Az utazáshoz természetesen ismét pénz kellett.

A pénz elment és akkor végérvényesen elhallgatott ő Nagysága.

A bécsi rendőrség tette ártalmatlanná.

Nagyobb szabásu alapon dolgozott még egy hollandiai vállalkozó is. Ez az «internáltak» dolgában szerénykedett. A lapokban elhelyezett hirdetésekre hosszú levelekben válaszolt a tisztelt czimeknek. Ezekből kiderült, hogy a véletlen összehozta a keresettel, a kivel igen szívélyes viszonyba jutott. Nagyon szánandó helyzetben volt. Megesett a szive rajta, odaadta a saját igazoló papírjait és pénzét, hogy a szerencsétlen a francziák adáz dühe elől menekülhessen... Most azonban maga is pénz híján van. Száz frank az egész, küldjék mielőbb. A menekült egy-két héten belül okvetlen otthon lesz.

A szélhámosság eléggé áttetsző, majdnem otromba, mégis tömegével akadtak, a kik a jó birt hozónak hálás köszönetnyilvánításukkal egyetemben megküldték a kért összeget.

Nálunk is voltak többen, a kik «jó hirt» vittek egy-egy eltűnt családjának.

— Egy században szolgálunk, — mondták — három napja még együtt voltunk. Engem betegeskedésem miatt küldtek haza gyógyulni. Itthon azért öltözködtem czi vilbe, mert az melegebb.

És így tovább. Akármit kérdeztek tőlök, végig bájosan hazudtak. Járt érte cigaretta, egy pár pohár bor s jó fadat s ráadásul egy kis pénzmag.

Igy jut a báborus eltűntek és internáltak körüli szorongásban és hírek után való törtétesekben a rendőrségeknek is szerep. Mert azt talán mondanunk sem kell, hogy az efajta próbálkozások, szélbámoskodások általában csak rövidéletűek lettek és a leleplezés előbb-utóbb megtörtént.

*

Nézzük most a normális körülmények *eltűntjeit!* Az utánok való munka jelentékeny dolgot szokott a nyomozó hatóságoknak adni, bár zömük a legtöbbször hamarosan ártatlan esetnek bizonyul, viszont vannak azonban elég gyakran eltűnések, melyeknek hátterében

sötét bűnöknek, majd áthatlannak tetsző titka lelekedik.

Ime egy még ma is megoldatlan, melylyel nem is oly rég hasábokban foglalkoztak az újságjaink is. Nizzában eltűnt dr. H. E. egy fővárosi ügyvéd. Elment szülei lakásáról egy verőfényes délután s azóta, mintha a sötétség nyelte volna el. Hónapokig kutattak utána... még ma sincs semmi nyom. A fantáziát még javában foglalkoztatta a titokzatos eset, a mikor Budapesten ugyanugy nyomtalanul eltűnt egy bankhivatalnok.

— Mindjárt jövök! — mondotta lakótársának este, s azóta elveszett. A képzelet természetesen ismét működni kezdett s döbbenetes bűnügyi regények központjává tette meg a neuraszteniás hivatalnokot, mikor egyszerre csak távirat jött messze Hamburgból. Örvendetes hírrel, hogy az eltűnt jól van. Már csak azért is, mert hajója, melyre szállt, vigan hasítja Amerika felé a nagy óceánt.

Ez a regény tehát közönséges esetté foszlott szét.

A minthogy ez az eltűnések kilenczvenöt százalékában így szokott történni. A sablón bennük a fő. Regényes történeteket nem mindig gyárt az élet. Ugyancsak kellemetlen terheket róna a nyomozó batóságokra, ha minden eltűnés mögött komoly és bonyolult talányok szorongának, melyeket a nyomozó sztratégia teljes felvonulásával kellene megfejteni. *Háromezeröttszáz*nál is több eltűnést jelentenek be például évente a budapesti rendőrségnek. Ha ez ugyanannyi komoly ügyet jelentene, egy egész dedektív-armádia sem lenne elég ennek győzésére.

Szerencsére legfeljebb 15—20 százalékát minősíthetjük olyannak, mely valójában kell, hogy foglalkoztassa a rendőrséget. Hogy mégis nap-nap után tömegével érkeznek eltűntekről bejelentések, annak jórészen a közönség idegeskedése, máskor meg az a veleszületett hajlandósága az oka, mely minden ügylet lebonyolításában lehetőleg a *mindenes* rendőrséget szereti beállítani. Az eltűnéseknek jelentékeny kontingensét adják például azok az eltűnések, melyek legkésőbb már huszonegy óra mulva tárgytalanok. Ime néhány izelítő:

Csenget a telefon a központi ügyeletos szobában. Asszonyhang jelentkezik.

— Egész éjszaka nem aludtam. A férjem nem jött haza. Nem történt vele valami szerencsétlenség? Mondják meg, az istenért kérem. N. N.-né vagyok.

A tisztviselő holtbizonyosan mosolyog és cseppet sem hajlandó tragikusan venni a dolgot.

— Megnyugtathatom, asszonyom. Ilyen néven nincs sem öngyilkosunk, sem szerencsétlenül jártunk...

— De hát hol van akkor a férjem? A legszolidabb ember, soha még nem maradt ki.

— Bocsánat, mióta házasok önök?

— Már három hónapja.

— Ugy! Méltóztassék ezennel tudomásul venni, hogy

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozúál ingy. postai szállítással.

kedves férje tegnapról kezdve már nem a legszolidabb ember. Valószínűleg igen jól érzi magát, sőt... Ha azonban még reggelre sem kerül elé, úgy sziveskedjek személyesen idefáradni s bejelenteni az eltűnését.

Az asszonyka természetesen nem jön. Ellenben másnap mamájához tér vissza, de ez sem komoly.

Máskor aggódó anyák ostromolják a rendőrséget.

— A fiam eltűnt. Két napja nem jött haza. Pontos fiatal ember pedig, a ki rendesen eljár a hivatalába. Nem értem, nem értem... Álomban már kiterítve láttam.

Egy kérdés az eltűnt hivatalában. Kiderült, hogy a fiatal ember néhány napi szabadságot kért s egy kis énekesnővel valamire elzónázott.

Az utiköltség pótlására a mamája brilliansfüggőt is zálogba csapta. Bűnbánó levél tanuskodik róla. De ne tessék rossz néven venni, visszafizeti a mamájának.

Szorgalmas szereplői azután az eltűntek budapesti rovatának a kevésbé szorgalmas diákok, a kik a rossz bizonyítvánnyal a Dunapartra mennek előbb sétálgatni, hogy bajnal felé majd felkinálkozzanak a rendőrnek, a ki a ravasz «öngyilkosjelölteket» visszaszármaztatja halálrámült szülőinek. Ölelik, csókolják... csak hogy megvan a rossz fiú! A bizonyítvány már szóba sem kerül. Sőt a szigorú apát még szigorubban megintik, hagyjon fel azzal a szigorúsággal. Még halálba kergeti a mama vagy nagymama kedvencét!

Néha csapatostul tűnnek el az ilyen nebulók. A háboru iszonyatai például nagyon tetszenek az ifjuságnak. És mert a háboruban igen fontos a kémszervezet — a mellett veszedelmes is, miután nyomban föbelövik a leplezett kémet — nagyon sok ambiciózus ifju nem tud ellenállni ennyi csábító kilátásnak. A balkánháboruk idején egy több tagból álló ifjondi «kémszervezet» szedelődött össze apró gimnazistákból, a kik szó nélkül eltűntek. Egy-két állomásig tényleg el is gyalogolták, de arra már megcsipték a szőkevényeket. Olyan eset is akadt, hogy a kemény vállalkozókat utólte az eső. Erre visszafordultak s a háborus dicsőségeket mind elbalasztották a kedvezőbb időjárásig.

Iskolagyerekeknek eltűnése a háborus babérok szerzésével indokolva, most is elég akadt. De már többnyire komoly színezettel is. A legmeghatóbb egy tizenhatéves realiskolai tanulóé volt, kit kétségbejett szülei már fent Galicziában találtak meg.

Eltűnési rekordokban a diákokon is tultesz a tanoncvilág. Az ipar jövődöbeli támaszai meglehetősen sűrűn szökődnek. Ma már nem úgy van, mint régen volt. A nyakleves nem okvetlen tartozéka az inaséletnek. Így vélekednek az inasok és sértett önézetükben legtöbbször eltűnnek. A mester bejelenti az esetet, a többi marad a rendőrség dolga. Az inas természetesen pontosan megkerül a szülőinél, valamelyik rokonánál, néha azonban a uton zülött társaságából kell kihalászni.

Határozott nagy eltűnési hajlandóság mutatkozik azután a különböző koru és rendű *albérlőkben* is, ki-

vált feltorlódott bérhátralékok esetében. Az elkeseredett főbérlő erre természetesen a rendőrségnek esik neki, úgy gondolván, hogy az sem utolsó dolog, ha a rendőrség vele karöltve érdeklődik a megszökött adós után. Talán meg is ijed és fizet...

Ezt a módszert használják sokszor a felszarvazott férjek is, kik a hűtlen asszonykát keresik. Néha pontosan tudják, hová vonult az asszony — egymaga vagy párosan — de csak hadd érdeklődjék a rendőrség is. Az ilyen mindig kellemetlen annak, a kiről szó van.

Megszökött cselédjeiket is jámbor képpel eltüntekként kerestetik a fakepnél hagyott gazdák. Néha még egy-egy dührohamban kidobott cselédjeiket is. Az ügy nagyon ravasz. Ha a kitett lány bepanaszolná őket a kapitányságon, roppant felháborodott képet vághat a gazda és így szól:

— Hallatlan ravaszág! Dehogy löktem ki a Julcsát. Megszökött az kérem alássan... Nyomban be is jelenttem eltűnését. Tessék csak meggyőződni róla.

És így tovább! Gyakorlott szem nyombau látja, melyek a komoly és melyek a nem komoly, de sokszor annál nagyobb garral és lelkesedéssel beállított eltűnések. Ahhoz szabja is a rendőrség a munkáját.

Az eltűnések jó nagy százalékában például egészen jól bevállik az aktaérlelés. Olyan eltűnésekben, melyekben 24 óra alatt szinte biztosan kimutatható, hogy az eltűnt magától megkerül, kár is volna feles munkát pazarolni. A rendőrség várakozási időt szab magának, a körülmények szerint rövidebbet-hosszabbat s csak annak elmúltával érlik meg a bejelentett eltűnés tényleges eltűnéssé.

Semmi félreértés azonban! Az aktaérlelés, várakozás nem jelent semmittevést, műnyelven: aktapihentetést. Mert a rendőrség az eltűnteket, illetve a bejelentéseket kivétel nélkül pontos feljegyzésekkel nap-nap után listába veszi s a jegyzéket összebasonlítja a kórházakba szállítottakéval, az ismeretlen holttestek listájával s a tolonczházba, a bűnügyi letartóztatásba kerültekével.

Gyakori tehát többek között az ilyen eset is: Éjszaka berohan az ügyeletre az asszony vagy valamelyik rokon és szomoruan jelenti, hogy a férj, a rokon eltűnt.

Element délelőtt hazulról azzal, hogy sürgős dolga van és azóta nem jött haza.

— Nagyon érzékenyen elbűcsűzött tőlünk — mondja az asszony — szinte feltűnt, de nem gondoltunk semmi rosszra.

Egy kis betekintés a letartóztatottak névsorába és ott szerepel az eltűnt. Tényleg érzékenyen bűcsűzhabott, ügylátszik sejtette, mi következik.

Más óvatosabb. Mint volt például egy részvénytársaságbeli tisztviselő, a ki a bűcsűzást már csak tisztáz távolból intézte el. Mikor már biztos területen járt, a feleségének levelet írt.

«Mire e sorokat olvasod, én már halott vagyok! — írta a bujdosó. Az asszony kétségbeesett és a rendőrségre szaladt. Az eltűnt tisztviselő közismert, mulatós

Részlet a szuezi csatornából.

ember volt. Mindenki sajnálkozott és váltig azon töprengött, mi ütött belé. A rejtélyt a rendőrség oldotta meg. Kiderült, hogy az életunt nagyon hűtlenül bánt a rákezelt kasszával, s a míg nagyokat sirtak utána, addig megváltotta az Amerikába vivő hajóhegyet.

Szintén sokszor előfordul — itt-ott megrendítő tragikummal keverve — a következő eset:

Beállit ijedt, riadt arczczal a feleség, vagy a szülő. Levelet szorongatnak a kezükben. Eltűnt férjök, fiuk búcsúsorai. Öngyilkosságot jelentenek.

Még talán a jegyzőkönyvezésnél tartanak, a mikor megszólal a telefon. Késő minden, az eltűnt végrehajtotta szándékát. A rendőrség már is megadhatja a felvilágosítást. Szomoru biradó lesz. Ájult asszonyok, zokogó öregek. Az élet színpadja tele van sötét drámákkal.

Az agnoszkálás néha nagyon hamarosan, máskor csak hosszú napok, fárasztó érdemleges nyomozás során következik be. Eltűnik valaki... mulnak a napok, néha hetek, sőt évek és még mindig semmi eredmény. A rendőri nyomozás mindinkább meggyőződik arról, hogy komoly a bűnszövevényes a háttér. A talált ismeretlen bolttestek beszélnek ilyenkor.

Egy fiatal szép asszony tűnt el a mult években Budapestről. Hozzá tartozói szerelmi drámát sejtettek és a rendőri nyomozás is támogatta ezt a feltevést. Rá is talált a másokra egy bankbivatalnok személyében, ki ugyanakkor tűnt el. A holttestüket azonban nem találták meg. Pedig aligha élhettek, mert felkutatták, letáviratoztak minden nyomot. Végre majd kerek egy év múlva rátaláltak maradványaikra a kamarai erdő egy sűrűjében. A csontvázakra tapadt ruha és az ékszerek után ismertek rájuk nagynehezen.

Azonban még nehezebben agnoszkálható volt bizonyára az a lelet, melyet Bécsben a Duna vizéből halásztak ki az őszszel. Leletnek mondjuk, mert csak emberi törzs volt, fej, karok, lábak nélkül.

Még a nemét — férfi vagy nő volt-e — sem tudták megállapítani. Mit lehet egy fej és végtagok nélküli emberroncsról leolvasni?!

Mi a teendő ilyenkor? Feltevésekből kell kiindulni, megragadni egy gondolatot és annak nyomán kísérletezni. Bécs tele volt akkor galicziai menekültekkel. Hátha ez az emberroncs valamely menekültnek maradványa?!

Az eltűnt, nyomuk veszett menekülők listájában ütötték fel tehát a lapot és a gondosan mérlegelő rendőri szem megakadt egy néven. Krakkói cipészről volt szó, kit nem találtak a hozzátartozói. Csak ép a felesége nem kereste. Gyanus és lélektanilag érthetetlen. Egy kérdőjel, melyre keresni kell a feleletet, hátha ebben benne van a szörnyű büntény megfajtásának titka is?!

Úgy is volt. Az eltűnt felesége szintén a menekültek között volt. Lakását csakhamar kinyomozták. Kissé sápadtan, látható szorongások között fogadta a rendőrség embereit.

— A Schwarzenberg Platzon vesztettem el az uramat! — mondotta, mikor megkérdezték, mit tud az uráról.

— Nos és ezt csak oly könnyen veszi?

— Miért járjak utána? Sokszor elcsatangolt már előlem.

A detektívek belenyugodtak látszólag a magyarázatba, de aztán munkához láttak. Egy darab vásznat és csomagolópapírt hoztak magukkal. Átkutatták az asszony lakását és pár perc múlva már a kezükben volt az elvágott vászonnak másik darabja is. A csomagolópapírt pedig a szomszéd üzletkebe vitték és felmutatták.

— Igen tölem való! — hagyta helybe a szomszéd szatócsa.

Az asszony láthatólag megremegett. De még nem volt vége. A detektívek most a padlót vették szemügyre. Feltűnően tiszta volt. Ezt ugyancsak gonddal mosták fel. Az asszony maga mosta. Erre feltépték a padlódeszkákat és azoknak egymáshoz tapadó szélét vizálgat alá vették. Szabadszemmel is észre lehetett venni a beszikkadt vér nyomait.

A tagadás hiábavaló volt. Az asszonyt időközben előkerült kedvesével és öccsével együtt, a ki szintén segédkezett a sógor kegyetlen eltüntetésében, letartóztatták.

Hasonlóan rejtélyes, bár más szabásu és más végű szintén eltűnéssel kapcsolatos ügye volt a budapesti rendőrségnek is két évvel ezelőtt. A rébusz egy külvárosi pinceszaklában kezdődött.

Csupa vér mindenütt. Véres ruhák, véres viz a mosdótálban. A lebuja lakója pedig sehol. Napok óta nyoma tűnt. Mi történt vele? Meggyilkolták, talán ki is rabolták, vagy ő gyilkolt meg valakit és elbujdosott.

És tengernyi jegyzőkönyv született, még a csalhatatlan daktyloszkópia is kivonult terepszemlére. Aztán omlottak a fantasztikumok. A „meggyilkolt embert” látták egy rossz néember társaságában, a ki haljóslatu apacsaival együtt itatta az öreget a kocsmában.

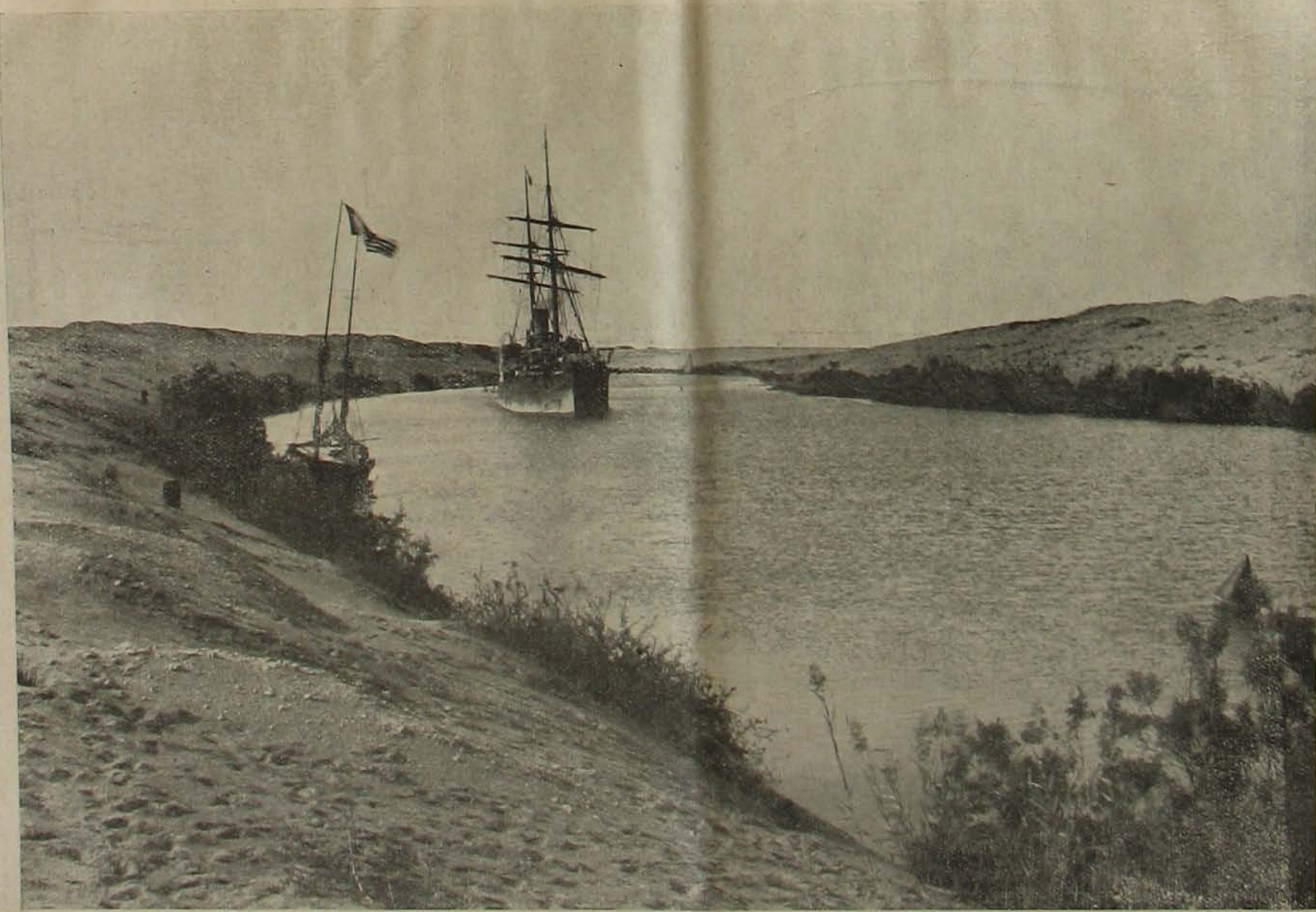
Meggyilkolták tehát, ráéheztek kisdéd pénzére, de miért lopták el a holttestét? A logika és minden bűnpszichológia ellenére.

A rejtély még rejtélyesebb lett. A detektívek szerte futottak és egyszerre visszajön az egyik:

— A bonczteremben van. Elgázolta a vonat Ó-Budán.

Csak nem tették ki meggyilkolva a sínekre! Az orvos bonczolókése mindenre megfelelt. Az öreg ugyanis ottlilon felvágta az ereit, aztán kivánszorgott a sínekre és agyongázoltatta magát.

Egy pár szemelvény volt ez azokból az esetekből, a mikor az eltűnések titokzatos büntényekkel, vagy legalább is a rejtélyesség látszatába burkolozó körülményekkel bonyolulnak. Általában azonban hosszú évek tapasztalataiból kiindulva, el lehet mondani, hogy az eltűnések mögött csak elvéve vannak kriminális hátterek: bűncselekmények, melyek okozatilag függnek össze egy-egy eltűnéssel. A legnagyobb emóciózt keltő

Részlet a szuezi csatornából.

volt még az utóbbi időkben a szegény 12 éves Schwarz Gizella esete, a ki egy kéjgyilkos örületének esett áldozatul.

Egyáltalán a lányok eltűnése az, mely mindig beható figyelmet érdemel. Igen sokszor egy-egy lány eltűnése mögött csak egyszerű szerelmi novella szövődik, de azért közel esik nem egyszer az a feltevés, hogy az eltűnt kerítő üzelmeknek hálójába jutott. A budapesti rendőrség rendszerint rögtön nyomon követi a lányeltűnéseket. Néha hamarosan kiderül a titok, csak a garnizállókát kell végigportyázni, de máskor messze nyulnak el a szálak, a határon túl, sirvavigadó bukott lányok otthona felé...

Még egy érdekes kérdés! A társadalmi osztályokból vajjon melyek szolgáltatják a legtöbb «eltűnt» anyagot? A felelet meglehetősen egyszerű. Legtöbbet foglalkoztatják e tekintetben a nyomozó hatóságokat az alsóbb néposztályok. A jólét otthonainak erősebbek a falai. A szegény, nyomorgó azonban mindig vándor, kőszálem, hajtja, üzi az ő senki volta. Hirtelen ötleteit, ösztöneit követve el-eltűnik. A dolog nem mindig komoly, de akad bőven szerető, házigazda, jóbarát, a ki érdekelt s a rendőrség révén lesz a bir nélkül elment után kíváncsi.

Ezekkel szemben a vagonos vagy intelligens osztálynak eltűntje többnyire komoly jelenség. Az üzleti világban az eltűnés sokszor csak bevezetés valamely bűnügyhöz. Egy idejekorán megesínált futás, menekülés. Jelszó: Utánam a vízözön! Értsd vízözön alatt a napfényre került sikkasztásokat s csalásokat.

A lateiner osztályban viszont a legtöbbször lelki okok szerepelnek az eltűnések motívumai között. Családi meghasonlások, önmeghasonlások. Az öngyilkosság gyakori. A lateinerek eltűnésében gyakran ismerünk rá a mi korunkra is beteg, nyomorult idegzetével. A túlfeszített idegeket egyszerre megkapja érthetetlenül valami ellenállhatatlan kóborlási ösztön, s viszi beteg lelkét valamerre. Napok múltán aztán érkezik az értesítés, hogy az eltűnt jól van... vissza is jön nemsokára. Ezek a gyógyítható esetek. De akad gyógyíthatatlan is.

Typikus ilyen esettel szolgált tavaly egy büntetőtörvényszéki tárgyalás Párisban. Egy huszonhárom éves fiatalember került a bíróság elé. Nagyon gazdag gyártulajdonos családjából származott és most *tiltott vissza-
lérdéssel* és batóság elleni erőszakkal vádolták.

A fiatalember még négy évvel ezelőtt az uri társaság tagja volt. Egy alkalommal egy előkelő művészestélyen vett részt s végighallgatta Richepinnek egy költeményét: a «Koldusdal»-t. A költő ebben a versében szindus szókinésével dicsőíti a szabadságot, a függetlenség örömeit és a kóborlás fölényét a nyárspolgári lekötöttség felett. A fiatalembert a vers, s az előadás annyira megindította, hogy elhagyta apai házát és a gyárat, mert *szabad* életet akart élni Párisban.

Az utcán megpillantott egy züllött külsejű legényt, a kinek lerongyolódott megjelenése hősiünk előtt rö-

tön szimpatikus volt. Megszólította s elment vele mulatni. Az éjszakát gyanus kávéházakban és kültelki mulatókban töltötték. Az új barát notórius akasztófavirág volt, a kit a rendőrség szorgosan keresett és a ki óvatosan került minden olyan helyet, a hol detektivekkel találkozhatott volna. Másnap reggel visszatért a külvárosba és Armand — így hívták a fiatalembert — a nélkül, hogy valakitől elbucszott volna, veletartott.

Hat hónapig hiába keresték az eltűntet, míg végre egy fogházban akadtak rá. Armand ugyanis egy utcza-leánnyal élt együtt. A vége az lett, hogy három hónapi fogházat kapott s egyben öt évre kitiltották Párisból.

Azóta fokról-fokra züllött a koldusélet rajongója, kit ellenállhatatlan kóborlási hajlamok ragadtak ki a tisztas társadalom köréből.

Nagy része van végül az eltűnésekben a szerelemnek is. Annak a nyugtalan érzésnek, melynek magvában mélyen zárva van minden jó és rossz, a boldogság és katasztrófa. Az eltűnések krónikái között rengeteg sok a megiratlan novella, bohózat vagy bús végű regény. És az erjesztő, megtermékenyítő anyagot sokszor a szerelem adja hozzájuk.

Korcsolyán harcoló katonák.

Egy német haditudósító érdekes dolgokat ír a Mazur-tavaknál harcoló német katonákról, melyből adjuk az alábbi érdekes részletet.

A mazuriai nagy tavak egyikének mentén egy csodaszép uradalom terül el, mely a német lovagrend kora óta ugyanazé a nemzetségé. Régebben a kastély a tó közepén állt egy lapos szigeten. De utóbb mesterségesen megduzzasztották a tó vizét, hogy összeköttetésbe kerüljön a többi nagy tóval s mintbogy a kastély viz alá került volna, a parton új lovagvárat építettek. A harminczéves háború elején támadt az új kastély.

A kastély ura háborúba vonult, de házában elevenebb az élet, mint akár a leghangosabb vadászatok idején. Mikor nyolcz órakor a tóhoz értünk, mint valami régi ránk maradt mese nyult el a kastély a viz mentén és a part hatalmas fái között. A maga nemében páratlan keletporoszországi háború egy páratlan napját érttem meg azon a helyen.

Kívül, a tulajdonképeni barcztéren jól befűtött deszkabódében tanyázik az őrség. A visszatérő őrsök a földérintő különítmények benne keresnek oltalmat és meleget. Mennél mélyebben belenyulik a háború a télbe, annál nagyobb lesz a csapatok gyakoroltsága és leleményessége a hideg ellen való védekezésben. A kikötő mellett is kályhát állítottak föl a járőr számára. A tó errefelé egészen befagyott. Balfelé korcsolyás katonák siklanak a tükörfényességü jégen. Jobbkézfelé száz lépésen túl vége a jégnek, helyette messzi bajló, szélmozgatta vízfelület mosódik el a szürkésfehér ködben, Arrafelé egy hajó [körvonalai kísértetiesen állnak ki a vízből. A parancsnoki hidon emberi alak látszik, a földérintet elején pedig valami bosszú és lapos tárgy. Ágyú.

Vezetőnk órájára néz. Mindjárt megkezd munkáját a hajó. Lassan csavarog kéményéből a fekete füst. Egyszerre villan valami a földérinteten és mennydörgés fut végig a víz fölött.

— Odaát, abban a gazdaságban bújtak meg az oroszok. Most majd kipörköljük őket belőle. A falu körvonalai alig látszanak, noha a levegő közben kissé átlátszóbb lett. Tíz-tíz méternyi távolságban egymástól indulunk meg korcsolyásan a jégen és közeledünk a tulsó part felé. A part közelében, földbányás mögött öröködnék előretolt embereink. Jobbra tőlük téglából sáncot raktunk.

Most már jól látszik a falu, benne egy tégleégető, a mely szintén orosz szagu és az erdő széléitől alig 800 lépésnyire balra az orosz előőrsök, kik föl-alá járnak a fák között. Az ágyútűzbe fogott gazdasági udvarban a muszkák kimelegedhettek kicsit, mert csakhamar kitezultak belőle.

Vezetőm kinyitja egy disznóól ajtaját; az ólból kicsiny ablak néz az erdőre, az ablakon heverő patronok elárulják, hogy az ól egy gépfegyvernek szolgál földőszékéül. A békésen rőfögő disznók feje fölött röpködtek a nikkellegyü golyók százai az ellenség felé. Az erdőszélen silbakoló oroszra nem lövünk, az sem reánk. Hallgatag megállapodás ez, melyet a megszokás szentesített.

— Egyszer — beszél X. hadnagy — teljes egy hétig néztünk egymással farkasszemet. Mi tisztok udvariasan köszöntöttük egymást, mikor reggel elfoglaltuk helyünket a lövőárookban, a katonák pedig leveleket váltottak egymással, melyekben barátságos módon lesajnáltak és kölönösen magukhoz invitálták egymást. A leveleket aztán egy öreg fenyőfára szögezték; onnan szedte le az ellenség. Valóságos posta volt. Nekünk éppen akkor fogyott el a teánk, elhatároztuk tehát, hogy legényeink postahivatalt veszszük igénybe. Szivarral, meg szafaládéval meg rakott ládikát szögeztünk a postafenyőre, melléje levelet, melyben jó étvágyat kívántunk az ellenséges uraknak és arra kértük őket, hogy kitünő teájukból juttassanak nekünk is. Csakhogy épp azon reggel kezdődött újra az offenzíva, s a 'barátságos érintkezés' helyett lett puskaropogás, meg ágyuzógás.

Mikor a jégen visszafelé indultunk, éppen akkor

csapott föl a láng a meglövődözött gazdasági udvarból Schäfer hadnagy, a nehéz tüzérség parancsnoka mondta:

— Elég ostobák vagyunk, hogy lövődözéskor nem teszünk különbséget a közkatona meg tiszt között, holott az orosz, meg a franczia legelőbb mindig a tisztjeinket lövi le. Eleinte eltakargattuk vállszalagunkat, de akkor is elárult bennünket világosabb színű és kétsoros köpenyünk, meg az, hogy sűrűn föl-fölálltunk a lövőárookban. A ficzkók igen raffináltak abban, hogyan kell fölismerni közöttünk a tisztet. Fogoly oroszoktól tudom.

***

A legnagyobb csaták.

Egy kutató levéltári és hadtörténelmi kutatások alapján egész sereg adatot hordott össze a legutóbbi háromszáz esztendő (1618—1905) legnagyobb ütközeteiben résztvett haderők számáról és veszteségeiről. Háborús lexikonának igen gazdag tartalmából a «Statistische Korrespondenz» ismertetést állít össze a szabadságharcok óta folytatott fontosabb küzdelmekről. A harminczhárom bábóruból, a mely ettől az időtől kezdve 1905-ig lefolyt, 408 nagyobb harcot ír le; ezek között 49 olyan csata van, a melyben mind a két ellenség összesen 100,000-nél több harcost állított. A veszteségeket nem mindig lehetett biztosan megállapítani.

Ennek a korszaknak (1813—1905) legnagyobb csatája a *mukdeni* (1905) csata volt, a melyben 314,000 japán állt szemben 310,000 oroszszal. Ebben az ütközetben a győztes japánok 41,000 embert, vagyis baderejük 13 százalékát, az oroszok 96,500 embert, vagyis baderejük 31 százalékát veszítették.

A *lipcsei* csatánál (1813), a mely a benne résztvevő csapatok számánál fogva a második helyen áll, (325,000 szövetséges állt szemben 175,000 francziával) a győztes szövetségesek 80,000 embert, vagyis 24·3 százalékot, a francziák 60,000 embert, vagyis 34·3 százalékot veszítettek. Ebből a véres veszteség (halott és sebesült) a szövetségesek részéről 22·8, a francziák részéről 23·7 százalék volt. A többi veszteség a badifoglyokra s az eltűntekre esik.

Harmadik helyen áll a *königgrätzi* csata (1866), a melyben az ellenséges haderők körülbelül egyenlők voltak s az ágyúik száma is csaknem egyforma volt. A poroszoknak 220,000 barcosuk, az osztrákoknak és szövetségeseknek 215,000 harcosuk volt. A poroszok 9200 embert, vagyis 4·2 százalékot, az osztrákok és a többiek 44,300 embert, vagyis 20·6 százalékot veszítettek. A véres veszteség azonban a haderőnek csak 4·1, illetve 11 százaléka volt.

A *sahói* ütközetben (1904) a japánok 145,000 emberrel állottak 210,000 orosz harcoszal szemben. Halottakban és sebesültekben a győztes japánok 17,000 embert, vagyis 11·7 százalékot, az oroszok pedig 46,000 embert, vagyis 21·8 százalékot veszítettek.

A *szedáni* ütközetben (1870) 200,000 német állt 120,000

franciával szemben. A németek 8300 embert, vagyis 5·2 százalékot, a francziák 17,000 embert, vagyis 18 százalékot veszítettek. Ezenkívül a francziák a kapitulácziónál 39 tábornokot, 2830 tisztet és 83,000 katonát veszítettek.

Drezdánál (1813) Napoleon 100,000 barczost állított a szövetségesek 200,000 emberével szemben. A győztes francziák 10,000 embert, vagyis haderejük 10 százalékát, a szövetségesek 15,000 embert, vagyis haderejük 7·5 százalékát veszítettek, ezenkívül 25,000-en jutottak közülük fogságba.

A *gravelottei* csatában (1870) 187,000 német állt 113,000 francziával szemben. A győztes németek 20,200 embert, vagyis 10·7 százalékot, a legyőzött francziák 12,800 embert, vagyis 11·3 százalékot veszítettek.

A *Liao-Jang* melletti ütközetben (1904) a japánok 135,000 embert állítottak szembe 150,000 oroszszal. A győztes japánok 17,500 embert, vagyis haderejük 12·3 százalékát, az oroszok pedig 16,500 embert, vagyis haderejük 11 százalékát veszítettek.

Lützenél (1813) 144,000 francia állt 93,000 oroszszal és poroszzsal szemben. A francziák közül azonban csak 78,000 ember, az oroszok és poroszok részéről pedig csak 70,000 ember került ütközetbe. A győztes francziák 22,000 embert, vagyis haderejük 28·2 százalékát veszítettek, az ellenség pedig 12,000 embert, vagyis haderejének 17·1 százalékát veszítette.

KÉPEINKHEZ.

Részletek a szuezi csatornából.

A szuezi csatorna egyik legnagyobb alkotása volt a XIX-ik századnak. Évszázadokon át buzódott a különféle tervezgetés, hogy a Földközi-tengert a Vörös-tengerrel s ezen az uton az Indiai-oczeánnal valamiképen összekötéssék s ekként az Ázsia keleti vidékére vezető tengeri utat — a melyet addig Afrika legdélibb része: a Jöremény-fok megkerülésével hosszú hónapokon át tehettek csak meg, — megrövidíthessék.

Az előbbi kezdetleges ily tervezgetések és véghezvitt ásatások, a melyek nagyjából a Nilus folyó közvetítésével igyekeztek ezt az összeköttetést elérni, hamarosan tönkre mentek és csak annyival vitték közelebb e nagy művet a megvalósuláshoz, hogy felköltötték az európai államok figyelmét a csatorna létesítése iránt. Így alakult meg a múlt században az az európai bizottság, a melynek az élén álló Lesseps francia mérnöknek, az akkor még nem francia-barát Anglia minden fondorkodása s e miatt mintegy 12 évig huzódó luza-vona daczára is, sikerült annyira vinni a csatorna ügyét, hogy 1859. évi február havában bozzáfogbattak a csatorna ásatásához és 10 év alatt — 1869. évi augusztus 15-ére — készen is voltak az akkor világ-hírű művel.

De még ez az első ásatás sem felelt meg tökéletesen a követelményeknek, mert a folyton növekvő forgalom

lebonyolítására és a mindig nagyobb és nagyobb méretűre épített hajók befogadására a csatorna szűknek és sékélynek bizonyult, egymást érték a hajó-megfeneklések és kevés volt az a 10 kitérő is, a melyeket a csatorna hosszában szembejövő hajóknak egymás kikerülésére készítettek. Hogy tehát fennakadás nélküli használatra alkalmassá tegyék, 1884-ben még 69.500,000 köbméter földet emeltettek ki a csatorna medréről és partjaiból, a mivel annyira kibővítették és mélyítették, hogy most már bármily nagy hajók közlekedhetnek rajta és az utat, melyet addig 48 óra alatt tehettek meg, a kitérőkben való gyakori és hosszadalmas várakozások mellett, az általános kibővítés és az ugyanekkor bevezetett elektromos világítás mellett most már 20 óra alatt is megtehetik.

Nehogy pedig bármely állam kisajátíthassa vagy bármikor elzárhassa ezt a nemzetközi használatra készült alkotást, egy 1888-ban hozott nemzetközi egyezményrel úgy a kereskedelmi, mint a hadihajóknak békében és háboruban egyaránt biztosítva van a csatorna szabad használata és ránézve az ostromzár sohasem alkalmazható.

A vonatkozó képek bemutatása mellett abból az alkalomból közöljük most ezeket, hogy Törökország a mostani háboruban pártunkra szegődve, Angolországnak, a mely a közelmúltban jelentette ki a csatorna melletti Egyiptom annexióját, hadat üzent s előretolt csapatai már elérték a szuezi csatornát, a beduinok pedig, a kiknek seikjét (fejedelmét) egyik képünkön szintén bemutatjuk, a csatornán át már betörték Egyiptomba; ha pedig az oda való átkelést a törökök is kimerőszakolbatják, alighanem véget vetnek egyszersmindenkorra a mindent elnyelni akaró Anglia egyiptomi uralmának.

HIREK.

Hadikölcsönkötvények vásárlása. A folyó évben kibocsátott 6% os állami (hadi) kölcsönkötvényekből az ujmoldovai örs legénysége és pedig Laczkovics István örmester 1000, Szöllösi Pál csendőr ez. örmester 2000, Lonovics József csendőr 800, Gyenei Mihály és György György csendőrök 400—400, Govronov Áron és Tóth János III. csendőrök 200—200, összesen 5000 korona értékű; a divécsi örs tagjai közül pedig G. Molnár Imre örmester 1000, Papp János III. csendőr 2400, Simon László csendőr 500, Gábor Mihály csendőr 200 és Petróczki László csendőr 150, összesen 4250 korona értékű kötvényt, míg Kiss János örmester, helyi örsparancsnok 1000 korona értékű kötvényt vásároltak.

Dicsérő okirattal kitüntetett csendőrök. A cs. és kir. bánati hadseregszolgálatparancsnokság, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért, Mollen Mihály, Páli János és Kellner Imre, II. számú csendőrkerületbeli csendőröket, teljes elismerésének kifejezése mellett dicsérő okirattal tüntette ki,

KÜLÖNFÉLÉK.

Milyen élet van Svájcban? Egy kölni újság érdekes cikkben írja le a semleges Svájc életét. A bangulat nyugodt, bár mindenki megérzi a súlyos csapást, a mely az európai háború kitérésével Svájc gazdasági életét érte. A kis köztársaság tudvalevően szintén elrendelte az általános mozgósítást, a melylyel egy sereg munkaerő vonult el az ipar és kereskedelem helyéről. Nehéz gondokkal várja Svájc azonban a telet: a szénhiány réme fenyegeti a köztársaságot, a melynek tavaly háromszázharmincezer vaggon szénbehozatala volt a külföldről, a mely az idén maga látja szükségét egész széntermelésének. A svájci szénnagykereskedők ezért két millió frank alaptőkével részvénytársaságot alapítottak, a melynek a szén behozatalát tették főfeladatává. A mozgósítás, a mely a nemzeti munkától ötszázezer embert von el, naponként 1.400.000 koronába kerül. A kis Svájc számára ez bizony nagy összeg, a köztársaság mégis szívesen viseli a terhet és az első hadikölcsön rövid idő alatt gyors elhelyezésre talált. A mozgósítás, mint ismeretes, elsősorban Svájc semlegességének a megóvására vált szükségessé, szerte a világon tudják, milyen jó a svájci hadsereg és ezért jogos büszkeséggel tiltakozik is a svájci ember a belgákkal való összehasonlítás ellen. A svájci határőrség szolgál elsősorban a határok őrizetére. Ezért szó is van róla, hogy a későbbi békekötésnél Svájc bizonyos kártérítésben részesüljön azokért a súlyos kiadásokért, a melyeket semlegessége megóvása érdekében tett. A szövetség máris új és újabb adóforrások után néz, legutoljára ismét a dohánygyedárusság régi gondolata merült fel. A háború súlyos kárain kívül még egy csapás érte Svájcot: országos kiállítás rendezett az elmúlt nyáron és e büszke kiállításnak természetesen nem akadott sok vendége, mert az első háborús hírek hallatára Svájc kiürült és a kiállításra nem volt kíváncsi senki. Százezrekre teszik Svájc veszteségét, a mit a kiállítás bukásával szenvedett. A legközelebbi időben fogják eldönteni, valjon a kiállítást október végén bezárják, vagy a jövő tavasszal újból megnyissák-e? A köztársaságban általában bizakodó a hangulat és példátlan figyelem kíséri az európai eseményeket.

Hindenburg és az oroszok. Nagy embereknek az a legszebb az életében, hogy ellenfeleik is pálmát dobnak lábaik elé. Ez a sorsa Hindenburgnak, a zseniális német tábornagnak is, a ki több diadalmas csatában verte már meg az orosz túlerőt. Az orosz lapok szerint Hindenburg ma a legnépszerűbb ember a fehér csár országában. Megírják, hogy milyen batással tud lenni seregére, mely

rajongva követi parancsait. A sereg a győzelem biztos tudatában hajtja végre rendelkezéseit a ezzel válik érthetővé, hogy kis német seregegységek túlnyomó orosz erőt tesznek semmivé. A lapok Wallensteinnal mérik össze a nagy hadvezért, a kinek gigantikus méretei még ennek az óriás háborúnak szélességeiből is kilátszanak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

3333. Nézetünk szerint a közigazg. hatóság illetékes.

Havasi csendőr. Annak a bizonyítása, hogy egy bizonyos egyén meghatározott időben nem volt egy meghatározott helyen jelen.

Szilágysági. Ezredes. A küldött bélyeget lapunk javára bevételeztük.

F. J. őrs. Nem jogos.

Kárpátok 3. Külön szabályozást igényel.

Giovani. Ugy tudjuk, hogy igen.

333—1. 1. Nem érül el. 2. Rendezve lesz.

K. P. 506. Nem szerepelhet a ruha- és fegyverzeti könyvecskében.

Tudnivágyó. 1. Lehet. 2. Esetleg lopást.

F. F. tábori csendőr. A sorsjegy decz. 15-én Szegedre elküldetett. 2. Igen.

Bpest. Nem részesülnek.

18.700. 1. Majd kap értesítést. 2. Felelős és reklamálni lehet.

Alsóváralkai őrs. Nem kaphatnak.

Pál. Elnyerheti.

B. K. Egyelőre a csapatokhoz. Lehet azonban, hogy a most folyó tárgyalások alapján a csendőrséghez.

1887. Sz. J. 1. Nem számít. 2. Felfogásunk szerint egy évre. 3. Igen. 4. Nem értjük.

S. J. Azt hisszük, hogy ebbe az ügybe — ha nem ártalmas a szolgálatra — senkinek sincs beleszólása.

Érdeklődő. Bizony, mi sem adhatunk tanácsot, de azt hisszük, hogy új állását elfoglalhatja.

Csalókat nyomozó. 1. Az iratokba való betekintés nélkül nem mondhatunk véleményt. 2. Triest.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Csalá i házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakb. letiltás ellenében.

Külföldi névznamenek vétel és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 $\frac{1}{2}$ % (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequók beszedését elvállalunk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Csapó György őrsvezető cz. őrmester, egy községben elterjedt méhmagzat-elhajtás tettesei és részeseinek nagy buzgalommal és czélszerűen vezetett nyomozással eszközölt kiderítéseért, a mivel ezen bűnös üzelmeknek is gátat vetett.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács József András, Prisznyák Boldizsár és Bellavics Kálmán csendőrök, többrendbeli méhmagzat-elhajtás tettesei és részeseinek nagy buzgalommal és czélszerű nyomozással eszközölt kiderítése körül tanusított eredményes közreműködésükért.

Előléptettek:

1914 december hó 1-ével:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

őrmesterekké:

Barna Mihály és Kovács Károly őrsvezető cz. őrmesterek:

őrsvezető cz. őrmesterekké:

Madaras Elek és Veres András csendőr cz. őrmesterek; végül

a cs. és kir. 52. gyaloghadosztály táborig csendőr osztágnak törzstisztje által:

csendőr cz. őrmesterré:

Gera János II. számú csendőrkerületbeli táborig csendőr-szolgalatot teljesítő csendőr.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Arlett János, Ábrahám György, Adameszku János, Boda István, Bíró János, Beledi Lőrincz, Fülöp Lajos

Gondi Lőrincz, Izsák Dénes, Juhász István, Lakits, Péter, Mucsi István, Mihanek Ferencz, Pozsgai Rudolf, Pituch László, Prekupás György, Szabó Lajos II., Simon Péter II., Szomcsán János, Todoreán Dániel, Velő Mihály és Vörös János csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Oláh Mihály járásormester és Kiss Ferencz csendőr 2—2 db. 10—10 K-s aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Gábor I. őrmester, Trupulai János csendőr cz. őrmester és Bujtás László csendőr 2—2 db. 10—10 K-s aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Köbölkuteán Tivadar csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 123,713/VI—a. számú engedélye alapján, családi nevét «Kelemen»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Gergely József őrsvezető cz. őrmester, Páll Ilona Irmával, 1914 december 1-én, Zalánán.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Török László csendőr cz. őrmester, Fekete Amáliával, 1914 november 28-án, Mezőhegyesen.

ÖVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 17 éve álló géparuháza kizárólag alantli czimen létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátomat, ügyeljenek, hogy meg ne tévesszék hasonló nevű czégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókrakáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis nálam kaphatók: katonai hegyi, Postilon, Britania és Helical kerékpárok a tünéklenti Pathéfon beszélőgépek és le-

mezek főlerakata is nálam van, csendőrségi diszvarrogópek csekély részlettelítésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton küldöm üdvözlömetet sok ezer pártoló barátainak.

SZÁNTÓ JÓZSEF GÉPARUHÁZA, SZEGEDEN, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló előjegyzési naptáraink megjelentek és azokat csakis megrendelésre küldhetjük ingyen. Megrendelés nélkül portómentesen nem küldhetők.